

середовище для навчання, а й здійснюють глибокий вплив на формування цілісного світогляду учнів, покращують розуміння предметного матеріалу, розвивають критичне мислення, креативність і комунікативні навички учнів.

Література:

1. Масол Л. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посібн. Київ: Генеза, 2019. 208 с.
2. Основні принципи інтеграції в освітньому процесі навчання музичному мистецтву. URL: <https://cusu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/157/6.pdf> (дата звернення: 12.09.2024).
3. Проект Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року, 2017. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата звернення: 12.09.2024).
4. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 15.09.2024).

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НАСКРІЗНОЇ ЛІНІЇ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА І СТАЛИЙ РОЗВИТОК»

Коваль В.О., Кисла О.Ф.

*Національний університет Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
kovalchernigov@gmail.com*

У світовій практиці ефективність освіти пов'язують з реалізацією компетентнісного підходу [2, с. 12]. У Концепції Нової української школи визначені наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів [3]. Реформування шкільної освіти, впровадження Концепції Нової української школи ставить нові виклики перед закладами вищої освіти щодо підготовки майбутнього вчителя. Професійна діяльність вчителя початкової школи визначається певною специфікою роботи, оскільки вимагає значної різноплановості теоретичної і, особливо, методичної підготовки, у зв'язку з викладанням різних предметів які інтегрують різні освітні галузі. Вчитель початкової школи відіграє особливу роль у всебічному розвитку дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, формує цінності, основи наукового світогляду.

Однією з наскрізних ліній, яка реалізується у школі, є «Екологічна безпека і сталий розвиток», вона формує в учнів соціальну активність, відповідальність й екологічну свідомість, спрямовуючи їх на збереження і захист довкілля, усвідомлення сталого розвитку, готовність брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища та розвитку суспільства. Отже, окреслені питання доводять, що нині проблемі підготовки вчителя до формування екологічної компетентності учнів потребує більш поглибленого вивчення. Метою статті є особливості підготовки майбутніх вчителів до реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» в початковій школі.

Успішній підготовці вчителя до реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» у вищому навчальному закладі сприяють предмети загальної та професійної підготовки: «Екологія», «Основи природознавства та суспільствознавства», «Методика навчання природничої освітньої галузі», «Основи інтеграції освітніх галузей у початковій школі», Навчальні практики. Крім того, здобувачі вищої освіти для

забезпечення загальних і спеціальних компетенцій та реалізації його освітніх інтересів можуть обирати дисципліни вільного вибору. Нами була розроблена вибіркова дисципліна для майбутніх вчителів початкової школи «Формування ключових компетентностей учнів початкової школи у наскрізній лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток». Основними завданнями дисципліни є:

- підготовка майбутніх вчителів до реалізації наскрізній лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» у школі;
- формування активної творчої особистості, здатної до самостійного визначення і розв'язання професійних та інших життєвих завдань, зокрема екологічних;
- формування екологічної компетентності учнів, їх відповідальності в інтересах збереження довкілля.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступних вмінь:

- визначати та створювати умови ефективного впровадження наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток»;
- володіти та добирати доцільні форми, методи та засоби навчання для формування екологічної компетентності учнів;
- сприяти розвитку пізнавальної активності молодших школярів в процесі реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток»;
- формувати в учнів громадянську відповідальність, сприяти здатності приймати рішення та діяти в інтересах збереження довкілля;
- сформувати навички свого особистого потенціалу для вирішення різнопланових професійних завдань, зокрема, й екологічних.

Для ефективної підготовки майбутніх учителів початкової школи ми спробували поєднати змістове забезпечення предмету та підібрали різноманітні методи, прийоми, засоби навчання. На початку вивчення дисципліни основну увагу здобувачів було спрямовано на принципах та складових сталого розвитку, на екологічній безпеці. Рефлексивна частина практичної роботи, коли студенти ділились власними думками «Чому питання сталого розвитку та екологічної безпеки актуальні в теперішній час?», показала, що студенти на початку вивчення дисципліни не розуміли окресленої проблеми. Розглядаючи більш детально характеристику наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» студенти визначили потенціал цієї лінії у формуванні ключових компетентностей; аналізували дидактичні можливості сучасних підручників «Я досліджую світ» щодо екологічної складової; дізнались, що «шкільне навчання для сталого розвитку спрямоване на формування учнівської свідомості та навичок, які допоможуть їм розуміти, цінувати і сприяти сталому розвитку у різних аспектах життя» [1, с. 192]. Особливу увагу у вибірковій дисципліні нами було спрямовано на формування екологічної компетентності молодших школярів та створення еколо-освітнього середовища школи. Студенти розробляли та презентували уроки з використанням сучасних технологій і методик формування екологічної компетентності учнів.

Отже, вибіркова дисципліна «Формування ключових компетентностей учнів початкової школи у наскрізній лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» сприяє не тільки успішній підготовці майбутнього вчителя початкової школи за рахунок поглиблення, розширення і узагальнення навчального матеріалу, а й вдосконалює вміння здобувачів вищої освіти вибирати прийоми, методи та технології навчання, які допомагають сформувати екологічну компетентність молодших школярів.

Література:

1. Джурило А. П. Освіта для сталого розвитку в навчальних програмах Європейських шкіл. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 07-08 листопада 2023 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН

України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : Видавництво «Людмила», 2024. С. 191-203.

2. Наскрізнi змістові лінії [Електронний ресурс] – Режим доступу: mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/naskrizni-zmistovi-linii (дата звернення: 13.09.2024)

3. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf (дата звернення: 13.09.2024)

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Кулімова Ю. Г.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
stepurochka@gmail.com*

Актуальність дослідження. Сучасна освітня система стикається з численними викликами, зокрема в умовах постійно змінюваного інформаційного середовища та впровадження новітніх технологій. Однією з ключових складових успішної реформи освіти є розвиток педагогічної майстерності майбутніх вчителів, особливо в контексті змішаного навчання, яке поєднує традиційні та онлайн-методи викладання.

Метою дослідження є аналіз сучасної науково-педагогічної літератури в контексті розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів початкової школи, її складових, а також особливостей формування цієї майстерності в умовах змішаного навчання обґрунтування методичних підходів до розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання.

Методика та організація дослідження. На першому етапі дослідження ми проводимо аналіз наукових підходів з теми педагогічної майстерності та змішаного навчання, зокрема дослідження аксіологічних аспектів педагогічної майстерності майбутніх учителів початкової ланки освіти.

Результати дослідження. Провівши огляд сучасних науково-педагогічних джерел з обраної тематики, ми дійшли до висновку, що педагогічна майстерність являє собою сукупність знань, вмінь і навичок, що забезпечують ефективну діяльність вчителя. Вона включає низку компетентностей: методичну (уміння обирати та використовувати ефективні методи і прийоми навчання), комунікативну (здатність взаємодіяти з учнями, батьками та колегами), психологічну (розуміння психології учнів, їх потреб та мотивацій), інноваційну (готовність впроваджувати нові технології та підходи у навчальний процес).

Щодо визначення сутності терміну “змішане навчання”, то в науковому світі побутує думка, що змішане навчання – це підхід, який поєднує традиційне навчання з онлайн-формами. Це дозволяє створити гнучке середовище, яке відповідає потребам сучасних студентів. Основними характеристиками змішаного навчання є:

- Гнучкість – можливість обирати час та місце навчання.
- Індивідуалізація – врахування індивідуальних потреб і можливостей учнів.
- Взаємодія – активне залучення учнів до навчального процесу через онлайн-інструменти.

У контексті розвитку педагогічної майстерності майбутніх вчителів школи І ступеня в умовах змішаного навчання важливо дотримуватися наступних етапів: